

34 Poeticarum Institutionum

Fama est.
Prudere ritum
Est deum exaltis.
Est procul in pelago.
Id vero horrendum; O.
Haud procul inde.
Extemplo turbari animo.
Pis e conspectu exierat.
Namque ferunt.
Parte alia Eumedes festus.
Turris ut Aeacis videt.
Hoc inter motus.
Proboscis tunc etiam.
Forte fuit iuxta tumulus.
Ut primum fato posse.
Obstupere animis aliis.
Haud regnos alii.
Parte alia horrendus risus.
Nec minus interea.
Turris erat, rasta suspecto.
Nos erat, O terras.

Tunc verb a surgant ira.
Ego ut misera manus habeo ad
Tunc sic affatur Regem.
Olli sedato responder corde.
Olli subridens ait.
Sic prior a longior.
His vobis indigno concessa
doloris.
Et iam fama solans.
Sic effata.
Ego ag, rump moras, enfusas.
Vade age, nate, voca Zephyrus.
Talibus inter se dicitis.
Sic aut illarrymani.
Hic vero Alcides.
Hec ubi dicta.
Hec ubi dicta dedit.
Tunc sic panca reserata.
Sic memorat geminatus.
Dij quibus imperium pelago.
Hec mibi quid canto.

INSTITUTIO II.

DE UNO QVO QUE POEMATE singulatum.

Institutio hec in duorum Capita divisit ager de Epigrammate, de Bucolicis, de Elegiis, de Georgicis, de Satyra, de Lyrica poesi, de Epica poesi, de Dramate, de Silva. De quibus poematis ea dicam, quæ scitu maxime sunt necessaria: de Epigrammate vero, Elogia, & Elegia, (quoniam in his solet primus adolescentium labor collocari) eorum gratia plura dicam.

CA:

Institutio II.

CAPUT I.

De Epigrammati.

ARTICVLVS I.

Epigrammati notio.

E Pigramma dici solet quavis inscriptio, cui personam, factum, rem simpliciter indicet; quales sunt inscripciones donatorum, & statuarum; ut est ista Clypej in Aeneide:

Aeneas hoc de Danais vicitibus armis.

Quodvis etiam breviter, & acute dicam. Epigramma solet vocari. Ut autem poema est quoddam quod maxime Epigrammati nomen obtinet, carmen est breve, ac venustum rem aliquam expopens, & ingeniose concludens. Est igitur Epigrammati materia, quicquid laudari, reprehendi, narrari, fieri potest. Fuis autem idem, qui omnis poetas, docere delectando:

Quare tolle jocos, non est iocis esse malignum;

Numquam sunt grati, qui nocuere, sales,
inquit prudentissime Seneca.

Componitur Epigramma duabus partibus. Expositio ejus est, quæ materia Epigrammati obtulit, & Conclusionem, seu dicto, quod ingeniose inde deducitur: s. g.

Omnia promitti, cum tota nocte bibisti;
Mane nihil prestas;

Hactenus expositor, sequitur inde conclusio:

Potum, mane bibe.
Hoc enim cum sugeretur, se Fannius ipse peremis. (expositio)

Hic rego, non furor est, ne moriare, mors? (conclusio)

Porro de Conclusione, quoniam præcipuum in Epigrammate est, deinde multa. Expositio autem non uno modo semper texitur. Vel enim si audita, simpliciter narratione, ut Martialis solet, & in duabus his, quæ scriptimus, cernitur; vel per figuram aliquam: seu Interrogatio sit, et in hoc

Quid

Quid recitaturus circumdas vellera collo?
Convenient nostris auribus illa magis
Sive sit Exclamatio, ut Aulonius,
Inselis Dido, nulli bene nupta Marisol.
Hoc pereunte fugis, hoc fugiente peris.
Seu sit Dubitatio, et Marti. lib. 5.
Esse quid hoc dicam, ritis quod fama negatur,
Et sua quod rara tempora lessor amari.
Hoc sunt invidie nimis raro Regule, moret,
Preferat antiquis semper ut illa novis. &c.
Sive Admiratio, ut lib. 4. Marti.
Adspicis, umbellas tenuit quam fortia dama
Praelia, tam timidis quantitate lata ferre.
In mortem parris concurrere frontibus audentes.
Vis, Cesar, damis parceret mitis canes.
Sive Concessio, ut Mart. lib. 5.
Sum, facies, semperque fui; Callistate, pauper,
Sed non obscens, nec male notus, eques. &c.
Seu sit Apostrophe, ut lib. 7.
Nunc hilares, liquando, mibi nunc ludite Musae;
Victor ab Odyso redditur orbe Deus. &c.
Seu sit deum aliquis alia figura, quam multa enim
adhiberi continebat possint.

2. Explicatio ita sit, ut si eam amplificari materiis dignitas postulet, haec esse id, ac leviter fiat, sed vel singula disticha acumen suum habent prater illud, quod in Conclusionem, quia principium, relinquntur; vel acute, ac magnificè res perpenditur; vel semina deum jaciuntur, id quod semper curandum, ut inopinata fieri, sed quasi loa sponte efficiat Conclusionem. Et Martialis exempla. Lib. 1.
Laudari gaudes, laudatus, Papile, ploras;
Cor, que vis fieri, Papile, facta doles?
Panis est offensio prouincialis an manis illud
Fles, quod laudare, Papile, defieris.
Lib. 5.
Cras te victorum, eras dicas, Posthume, semper;
Die mihi, eras istud, Posthume, quando venisti? Ea

Ea posset hic concludi; sed ita pergit.
Quam longè eras istud! ubi est, aut unde petendum?
Numquid apud Parthos, Armeniaque fuerit?
Nam eras istud habet Priami, vel Nestoris annos:
Cras istud quanti, die mihi, positis emi.
Cras vires: hodie iam vivere, Posthume, terrum est:
Ille sapit, quisquis, Posthume, vixit heri.
lib. 8. De Servo in Amphitheatro macrum com-
buciente.

Qui nunc Cesarei lusus spectatur arena.
Temporibus Brutus gloria somma fuit.
Adspicit, ut tenet flammas, penitus fructatur
Fore, & attollit regnet in igne manus.
Ipse sui spectator adest, & nobile dextera
Funus amat, totis pascitur illa sacra.
Quod nisi volent rapere pana, parabat
Savior in lassos ire sinistra focos.
Scire piget post tale decessus, quid fecerit ante:
Quam vidi, satis est hanc mihi nosse manum.
Iam Elegiaco scribit Epigramma sece scribitur: id quo' ve.
vitas curanda, ac Latini, ut tempus, letimo: cum ut lete-
tia in quovis disticho consistat, neque ex uno ad alteram
nulla interpunkcio, aut solo iotillo procedat.
Alia etiam versuum genera adhibebat Martialis: Phas-
tencionem Hendecasyllabum, qui Spondeo constat, Dactylos
& duobus Choreis, ut Lib. 4. Nunquam diuersas deos roga-
vit: Seazontem, cui sex fuit pedes, primus, & tertius Spon-
dai, vel Jambi, secundus, & quartus Jambi, vel Tribra-
chi, quintus Jambi, sextus Spondeus; ut Lib. 1. Quid fratre
Selium nubila vides, Rufe: Jambicum trimetrum, dime-
trumque alterno, qui in sedibus patribus Jambis, in teli-
quis Jambis, aut Spondeos pedes habent: ut Lib. 1.
Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Nostraque laus Hispanie.
Tum etiam Seazontem cum Jambico dimetro; ut Lib. 1.
Verona docti syllabas amar, ratis,
Marone felix Mantua es.

Solo

Solo item Hexametro, raro tamen est usus; ut Lib. 4.
Vna est in nostris.

Denique in Epigrammate commendatur brevitas, tum quia nihil in eo sit, quod deminutus, tum in versuum numero. Martialis poterit in Hendecasyllabis longior quidem est, sed raro; rarius ultra octo disticha profunditur, rarissime ultra decem; medium hic etiam, ut alibi, virtus habet.

ARTICVLVS II.

De Epigrammatiſ Acumen.

Venustas omnis, dignusque Epigrammatiſ in Acumen est, quo cocluditur. De Acumine itaque primum uiverè præcipitor, or salers fit; ut brevibus verbis conclusum; ut illatum, & velut ulcro Roens ex iam dictis; ut optimam in Epigrammate sedem habeat. Quid autem Acumen sit, qua in eundem artis, quaque ratione proponendam, significationem videamus:

Est igitur Acumen, quatenus in Epigrammate spectatur, (uti de Elogio dicebamus) quicquid ex te tractata secunda, ingeniosèque colligitur. Ac juxta illa item, quæ de Elogiorum argutis diximus, in Lepide, in Splendidè, in Sententiosis dicitur Acumen distributionis. Lepidum est Acumen, quod sale, venustareque niter, Splendidum, quod præclarum aliquam significacionem habet; Sententiosum, quod documentorum continet mores amissens. Exempla datus ex Martiali. Lepida coclusio est lib. 3.

Esse uulnus dies, quidquid petis, improbe Cannas;
Si nil, Cannas petis, nil ibi, Cannas nego.
Splendida est illa de Mario Scavola.
Quare quem potuit contemptu Mutins ignes,
Hanc spelle manum Porsena non potuit.
Sententiam costiner Lib. 2.

Esse quid hoc dicamus, quod olet tua pallia myrrha?

Quodque tibi est nunquam uox alienus odore?

Hoc mihi satis est, quod oles bene Posthume, semper.

Posthume, non bene olet, qui semper olet.

Jam

Jam verò quæ ante inventum Acumen Epigrammatiſ potest? Rerum, quæ argumentum debet, acimo versa, & quid ipsa offerat, novum, & inexplicatum, lepidum, ratiū, illustre, cogita, sive ratio sit, cur ita res habeat, sive effectus, qui illam consequatur, sive pugnatio copiagat, sive affilia separat. Sive rei sit ueris alicuius, aut contraria dissimilis: esse non potest, quin, si ita facias, neque proflus iogenio his destinatus, iogoiolæ aliquid inveneris. Sed decori tamen habenda ratio est; lepidos sales, modis urbanos, & elegantes in doméstico argumento ne extortae, in graviore autem non nisi magnifice dicta uocata probes. Ac certas quoddam acuminum sedes jam indico.

ARTICVLVS III.

Præde peti possint acuminis.

A locis argumentorum Oratorijs. Ut à Definitione Martiali. Lib. 1.

Litigat, & podagrā Diomedus, Flacce, laborat;

Sed uul patrone porrigit, hac obragat eff.

Tunc Lib. 4.

Sum, fateor, semperque fui, Calliprate, panper;

Sed non obscurus, vix male norma equo.

Sed toto legori frequenti, & dicitur; Hic est;

Quodque cinis paucis, hoc mīlo vita dedicas;

At tua centenis incumbunt recta columnis;

Et libertinas arca flagellat opes.

Hoc ego, tuque sumus, sed quod sum, non potes esse.

Tu quod es, & populo quilibet esse potes.

Ducitur à Notatione, ut in hoc ad Clementem VIII. Summum Pontificem, cui Hippolytus nomini erat:

Sancta pudicitie virtus redit exal in urbem.

Quid mirum est? Vbi presidet Hippolytus.

Huc pertinet Acagramata, de quibus nos dicione.

Tum à Conjugatis, ut illud est Ovidij distichum super;

Aurea nunc vero sunt secula. Illud item;

Tiberi fluvio differt Tiberius; alter

Sanguine Romanos obruit, alter aquis.

Illud

Illiud quoque Martial. Lib. 9.

Mentitur, qui te vixiosum, Zeiles, dicit;
Non vixiosus homo es, Zeiles, sed viximus.
Ab Equiceterioris partium est Lib. 1.
Si memini, fuerant tibi queruerit, **E**lias, decetas;
Expuit uia duos tuissit, **C**una duos;
Nam secura potes totis tuuisse diebus;
Nil istib[us] quod agat tercia tuissis habet.

Ab adjunctio loci est Lib. 1.

Amissum non flet, cum sola est Gellia, patrem;
Siquis adeat, iussa propositius lacryma.
Non dolet hic, qui quis laudari, Gellia, querit;
Ille dolet vere, qui sue teste dolet.

Et Lib. 5. de Pompejo magno, & filijo.

Pompejos iuraves **A**sia, atque Europa, sed ipsum
Terra regit Libies, si tamen illa regit.

Quid mirum toto si spargitur orbis jacere.

Vno non poterat tanta ruina loco.

Ab adjunctio temporis Lib. X.

Consule te Bruto quid iuras, Lesbia, natam?

Mentitur, nata es, Lesbia, rege Numa.

Sic quoque mentiris, namque ut tua scula narrant;

Filia Prometheo dicisisse Iuto.

ACausa effidente est Lib. 1.

Abbereas aquila puerum portante per auras;

Ille suu timidis unguibus hestis oras.

Nunc sua Cesareos exortas prada leones;

Tutus; **C**ingenti ludit in ore lepus.

Quae majora puas miracula? Summus utriusque.

Auctor adest: hec sunt Cesarii, illa Jovis.

ACausa finalis est Lib. 5.

Cur non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?

Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuus.

Ab effectu est illud:

Omnia, Casiora emis: sic sicut, ut omnia rendas.

Illiud item, quod sopra posuimus: Qui nunc Cesarea &c.

Ac

Ac Lib. 1.

Nuper erat medicus, nunc est respiilo, Dianlus:

Quod respiilo facit, fecerat **C** medicus.

AConsequentib[us] est Lib. 5.

Antoni, Pharis nihil obiecture Photinos.

Et levius tabula, quam Cicero, nocens.

Quid gladium demens Romana stringis in ora?

Hoc admisisset nec Catilina nefas.

Impius infando miles corrumpit ut auro,

Et tantis opibus vox racter una tibi,

Quid prosunt sacra preiosa silentia lingue?

Incipient cives pro Cicero loqui.

ARelatis duorum hoc est Lib. 1.

Delicias, Cesar, lususque, jocosque leonum;

Vidimus, hoc etiam praefat arena tibi.

Cum pressus blando roties a densa redirest,

Et per aperta rugas curreret ora lepus.

Unde potest arvidus capte leo parcere prada?

Sed tamen esse tuus dicitur, ergo potest.

Suo prateret a quatuor aliae Acuminum sedes. Prima
est a Repugnamibus, a quibus ducitur Acumen 1. cum que
repugnant tibi duo, eidem tribuantur. Ut Mart.

Cum facias versus nulla non luce duenos,

Vare, nihil recitas; non sapis, atque sapi.

Nempe, quid malos vestus facis, sed non illos recitas.

2. Cum de duobus ea dicas, que contraria dicenda cie-
derentur. Ut Lib. 8.

Magna licet roties tribuat, majora daturus

Lona, ducum vicit, vicit **C** ipse tu;

Diligeris populo non propter premia, Casari;

Propter te populus premia, Casari, amat.

3. Cum, que inter se pugnant, alterum tribuas;
Ita illud:

Ut tibi morte felix contingat, vivere disce;

Ut felix possis vivere, disce mori.

4. Cum de oppositis quibusdam idem affirmas. Ut L. 9.

Nubere ris Pisco; non miror, Paula, sapisti:

Ducere te non vult Piscus, & ille sapit.

3. Cum de se ipso quid negas. Ut illud est; Non bene olet, qui bene semper olet.

Altera est ab Alienatis, quoties aliecum à te quippe am ipsi tribuit. Ut i. si alienum rei effectum des. Ita L. 5.

Languebam, sed tu comitatus protinus ad me

venisti centum, Symmache discipulis.

Centum me tetigere manus aquilene gelatae;

Non habui febrem, Symmache, punc habeo.

4. Si alienam causam. Ut

Sexte, nibil debes, nil debes, Sexte, fatemur:

Debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.

Tunc illud:

Carmina Paulus emit, recitat sua carmina Paulus:

Nam quod emas, possis dicere jure tuum.

3. Cum ambigua significacione verba adhibentur, quod si prudenter hat, spleoidum esse poterit. Ita illud est.

Quis negat Aenea magna de stirpe Neronem?

Sustulit hic matrem, sustulit ille patrem.

Illud quoque Mart. Lib. 5.

Quae legis causa nospit tibi Lalia, Quintiles,

Vxorem potes hanc dicere legitimam.

Terria est à Comparatione. Ut i. si disparia quae sunt, inexpectata aliqua similitudine paria ostendas; quod utrique communè uulnus inuenias. Ita de D. Xaverio.

Nascitur occidens, eois occidis oris:

Dissimile hoc unum, casera solis habes.

Ac de D. Aloysio ex Sarvivido.

Angeles, Gonzaga es, si pictas exuis alia;

Si, Gonzaga, alas induis, Angelus es.

2. Si, quæ licetilia primo exponas, deinde ita disiungas; ut unum alteri pateras. Ita Commissus

Granicus Facides, Lodoicus flamina Rhenus

Transiliens, hostes vicit uterque fugat.

Quam minor est Rhenus Granicus gurgite vasto,

Tunc

Tam Macetum Rex est te, Lodoice, minora
Atque illud aliad:

Imposito Rheum fravarit ponte tumentem

Per domitas dicens armina Cesar aquas.

Contempto ejusdem Lodoicus gurgite, vicit

De Batavo immisis hoste triumphat equis.

Si conferre libet Lodoici, & Caesaris alta,

Hunc fabrum, ast illum dixeris esse dacem.

3. Si, quæ similia conseruntur, dñi paria esse ostendas quæ dantur. Ita Martialis de Pompejo & Cicero interfectis à Photio, & Antonio.

Par scelus admisit Pharij Antonius armis;

Abscidit heu rultus ensis uterque sacros!

Illud, lanigeros ageres cum letat triumphos,

Hoc tibi, Roma, caput, cum floquereris, erat.

Antoni tamen est peior, quam causa Photini:

Hic facinus domino * prestis, ille sibi.

4. Si argumentum ducas à minori ad maius, aut con-

tia, aut euia à pari. Ita Mart. Lib. Spectac.

Leserat ingrato leo perfidus ore magistrum,

A sustinat notas conseruare manus.

Sed dignas tanto per solvit criminè penas,

Et qui non tulerat verbera, tela tulit.

Quos decet esse hominum tali sub Princeps mores;

Qui jubet ingenium mitius esse seris!

Nempe Cesar Leonem telis justis configi.

5. Si contendentia duo expoeras. Ut illud suprà: Quæ

mejora putas miracula.

Quare est ledes à Lusibus. Quod spectant. Paronomasis,

qua timet pixclarē aliquid significent. Ut de infante cum

Matre ex parte mortua.

Heus sparsa hominum! dias dam lucis in auras

Exerior, morior; dum parit illa, perit.

2. Proverbis, ac dicta alia, ad quæ sit allusio. Ut Marti-

Lib. 3.

Das gladiatores, satoram regule, cedo;

Quodde

44 *Poetarum Institutionum*

Quodque tibi tribuit subula, sea rapit.
 Ebrui et, neque enim sacer id subiunquam;
 Ut velles corio ludere, Cerdos tuo,
 Lusisti, satis est, sed te, mili credes, memento
Nunc in pelliculari Cerdos, tenere tua.
 Se in pelle soa tenere dictum est ob proverbium, Ne futor
 ultra eripidam, hoc est, te à re aliena velis aggredi. Est
 autem Epigramma in verbis singulis ingentium.
 3. Allusio ad mores, historiam, fabulam. Ita illud de
 leone à feminis exco.
Postratum rasta Nemei in valle' leonem
Nobile, & Herculeum fama canebat opus,
Prisca fides taceat; clamosi in pulvere circi
Hec jam feminae vidimus alla manu.
 4. Venustæ quædam, inexpectataque conclusiones. Ut
 illa est:
Sepe rogare soles, qualis sum, Prisee, futurus;
Si sum loquax, simque repente potens.
Quemouam posse putat mores narrare futuros?
Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?

ARTICULUS IV.

Qua arte efferrī possit Conclusio.

M Vtplex illa quidem est, ac per se ipsa acumen solet
 suppeditare, aut leve quod esset, dignum reddere.
 Cum igitur plena est ingevij conclusio, simpliciter
 efferratur. Ut hæc est:
Cum traheret Priscus, traheret certamina Verus,
Efferet & aequalis Mars utriusque diu.
Ioventus tamen est finis discerninoris equi,
Pugnare parens, succubuerat parens.
Contigit hoc nullo nisi te sub principe, Caesar:
Cum uno pugnarent, videt uterque fuit.

* Efferrī autem conclusio potest aliquā figura. Exclamatio
 Glaz. ene. Ut hic:
 datio. *Dum peteret pars habe Myrinum, pars illa Triumphantum,*
 rati. *Per*

Institutione II.

45 Promisit pariter Casar utraque manus
 Non poruit meius lucem finire iocosa.
O dulce invicti Princeps ingenium!
 Epiphonemate. Ut:
In iugum puer, qui roscida testa subibat,
Decidit hyberno progravis anda gelu.
Cumque peregrisset misera crudelis fatali
Tabuit in calido vulnere macro tener.
Quid non sera sibi voluit fortuna licere?
Aut ubi mors non est, si jugulatis aquæ?
Acroamatæ, ut illud est: Res est magna tacere, Maion.
 Itemque.
Magdala dum gemmas, baccisque monile coruscum
Proicit, & forme detrahit arma sue.
Dym vultus lacrimis, & lumina turbat, amoris
Mirare insidias: bac capit arte Deum.
Interrogatione, aut Simplici, aut cui Poeta ipse respon-
det. Ut Mart. Lib. 2.
Abscessa servum quid fingis, Pontice, linguis?
Nesci tu populum, quod facies ille, loqui?
 Et Lib. 6.
Scis te captari, sis hunc, qui captat, avatum,
Et seis, qui captat, quid, Mariane, relit.
Muneris magna quidem mittit, sed mittit in hanc:
Et pisatorum pisatis amare potest?
Hicino desflebit vero tua fate dolore!
Si capis, ut ploret, des, Mariane, nihil.
 Interpretatione. Ut Lib. Spectac.
Quod pius, & supplex elephas te, Casar, adorans
Is modo qui tauri tam venundus erat.
Non facit hoc justus, nulloque docente magister:
Crede mihi, numen sentit & ille tauri.
 Ac Lib. 1.
Ut recitem tibi nostra, rogat, Epigrammati; nolo;
Non audire, Celer, sed recitare epis;
 Dubitatione. Ut Lib. 20. Quod

Quod nimis gaudes, noctem producere vino,
Ignoſco: vitium, Gaue, Catonis habes.
Carmina quod scribis Musis, & Apolline nullus,
* Laudari debes: hoc Ciceronis habes.
Celebris Quod vomis, Antoni; quod luxurias tuis Apici:
Heila. Quid saret, vitium, die mihi, cuius habes?
enī. Sustentatione. Ut Lib. 6.
Quod convivari; sine metam sepe, Luperci,
Inveni, noceom, qua ratione tibi.
Iraſcar, licet asque voces, mitrajque, rogesque.
Quid facies? inquit. Quid faciam? veniam
Correſtione. Ut illa est:
Fingere cur libeat? dum te cano, Maximo Regum.
Fabula narrari creditur, hifistoria est.
Optatione. Ut de imagine picta probi viri:
Ars utinam motes, animunque effingere posset?
Pulchrior in terris nulla tabella foret.
Distributione. Ut:
Digna legi scribit, facis & dignissima scribit:
Scripta probant doctum te tua, facta probant.
Quandoque Dialogismo. Ut hic est:
Die age, sancta Themis, facies cur aspera flect?
Nescia sum lacrimis, nec prelio, aut precibus.
Cur gladium tua dextra gerit, cur leva bilancem?
Ponderat hec caſſa, percutit ille reos.
Illud quoque Mart. Lib. 6.
Pauca forem nuper cum millia forte rogarerem.
Ille dabit, dixit, qui mibi tempia dedit.
Tempia quidem dedit ille foris, sed millia nobis
Nulla dedit: pudet, hea! pauca rogaſſe forem.
* * * *

Dic, preco, o nostri, die, conſcia Virgo Tonantis,
Si negat hoc vultu, quo, ſolet ergo dare?
Sic ego: ſic breviter poſta mili Gorgone Pallaz.
Que nondum data font, ſulte negata, putat?
Confici quoque ſolet Epigramma argumentatione. V. 1103
to Syllogismo illud conſuetus:

Nec ſentire Deus, nec mori, in hominē in certe ſolus

Pofſet: utrumque facit Christus: utrumque ſuit.

Sed eohymena & ſequens eſt, & facilius: Et duplex quidem eſt genus potest; aut enim extremus verſus Complexioverſus, priores Antecedentes, aut coetera conatiore poffunt. Primi generis illud eſt Maſta.

Immodicis brevis eſt etiam, & rara ſeneſiū;

Quidquid ames, cupias, non placuisse nimis.

Aliorū generis eſt illud:

Semper eris pauper, ſi pauper eſt, Amilione;

Dantur opes nulli nunc niſi diritibes.

Atque hic illud licet animadvertas; in argumento ipſo Epigrammatis quandoque ejus conclusionem collocatis, cum quod ex eo deducitur, ita proponitur, ut Expofitionis vice gerat. Ita factum videoſ in Epigrammate illo, quod ſuprā ſcripſimus. Poſtratum Nemesis: cuius argumentum eſt, quod Leonem famina in circu occidit; inde deductum eſt, ut Herculis gloria ne ultrà celebraretur. Verū prolixiores jam fuimus fortalite, quām par eſſet.

CAPUT II.

De Bucolico carmine.

ARTICVLVS I.

Bucolici carminis uotio;

Carmiois genus, quod rufitas actiones imitatur. O ſint git Hexametro verſu, Bucolicum à Bubulco, Pastora le à Patore ducto nomine dicitur. In eo genere ſcripſit, Gracchus Theocritus Idylia, Eclogaſque Latine illam imiſtus Virgilii, quas ita appellavit, quaſi delectus, quod eleganter quædam trattanda delegiſſet.

Suntigitur Ecloga wateria persona, actiones, reſque rufitæ, ut cantileua, querimonia, jurgia, gaudia, paſqua, quæſiones, omnia; ſive persona, Pastores ſunt, ſive Vicatores, Olitores, Aucupes, Piftatores. At ſolet quidem bu-

Poeticorum Institutionum

colici Poeta argumenta quadam graviora tractare, ut Eu-
charistica, h. iugis, Epicedia; tunc vero argumentum
illud regunt personarum, actionisque rusticarum allego-
ria: in Ecl. 1. Virgilius Augusto gratias agit de agro re-
cuperato: aut argumentum licet sine velo trahatur, sed
more tamen rusticis, subq. rusticis personis illud versat Po-
eta: in Ecl. 4. Virgil. Genethlica con cecidit Alsidij Polli-
onis.

Est autem Eclogæ triple genus; aut enim Poeta
ipse narrat, aut inducit tamum personas, quæ amicis
versibus sibi respondent, aut Poeta quadam, quadam
persona inducta loquuntur. Quorum sunt omnia ex-
empla apud Virg.

ARTICVLVS II.

Eclogæ partes. O' artificium.

Tres Eclogæ ferme sunt partes, Exordium, Narratio,
Epilogus; addi aliquando solet Invocatio, cum si-
gumenti dignitas postulat.

Exordium dicitur aut ab ipso colloquio ut Virg. Ecl.
1.; aut à persona Poeta, ut Ecl. 6., aut à Propositione, ut
Ecl. 8.; aut ab Invocatione, ut Ecl. 4. & 10.

Narratio argumentum Eclogæ persequitur, ut jam
dictum est, vel Poeta ipso sub Pastoris persona loquente,
& affectu suos exponeat; vel eo taceante, queruntur, lau-
dant, altercatur inducti Pastores.

Io Narratione quadratur, ut argumentum novis sit,
& similes, neque implicatum mutationibus insperatis.
Quaritur etiam brevitas, & in versuum numero, (ad cen-
tum virgili ouquam perirevit Virgilius,) & in ratione di-
ceendi, quæ concisa sit, & luci plecta plura paucis coacu-
dat. Quaritur demum suavitatis de qua deinde videbimus.

Epilogus Eclogæ adjungi potest, vel ab adjuncto
loco, aut temporis, quod causam præter fermoem ab-
rumpendi; vel alia clausula, quæ sponte defens fermo.
Virgilium observa.

AR.

enunci' Institutio M. 109

et melius. Et oīkōs, hoc ostendit aperte. Et habere
nisi mus os. **ARTICVLVS III.** **Eclogæ Suavitas.** O' Venustas invenit
regilli & Eclogæ Suavitas. O' Venustas invenit
Simitatio, quæ sententia, & dictio esse statuta ad id ge-
nus hominum maxime appositiss. Familiaris itaque Sen-
tientia sit, & obvia, patribus pastoralibus sensa mem-
or, non habebat alie subtilis sententias vi collatae daturis
bucada est enim sententia rusticitas quadam, & humilitas
ignorantiaque rerum tamum; quas non ita facile patores
cognoscunt. Ita in Virg. Ecl. 3. Mealecas Archimedis no-
men ignorat:

Unusquisque signa, Ceteros, O' quis fuit alienus?

Descripti radio totum qui gentibus orbem? V. audiuimus
Imo de Dij: licet, ac Regibus, utrilibetque mortibus pas-
tores loquantur, tameo ibiqui ratio, & similique
erupti sint. Ita de suo Deo, seu Calore Tityrus:

Ille mea errare boves, no cervi; O' ipsum

Audens que vellem, calamo permisit aggressi.

Quin affectata simplicitate per ambages loqui solent. Ita
ille Tityrus de suo Deo rogatus, nihil tam respondebat

sed Melibea describit:

Melibea tamen ille Deus qui sit das, Tityrus, nobis, neq; ius-

tit. Vrbe quam dicitur Romam, Melibae, patavi.

Spatiosus regnum nostrum similem, quo sapienter solentis

Pastores axium teneros depollit farnum.

Potest mala deum:

Hic illum videt venientem Melibae, quotannis

Bis jenes cuius nostra dies altaria sumuntur.

De ipsa autem Urbe loquens, vide quæ adhibet simillim
iudicem:

Sic canibus catulos similes, se matribus hædon

Notam, sic parvus compondere magna solebam

Vixit hic tamum alia inter eum exulte urbem

Quantum lenta soleat inter videtur expressum

Principis Dictione mundi significatio ad latine cum quam

nitida, & suaviter elegans, sed & sine rumentum vestorum insolentia, & tristitiorum audacia; ac numerus ipsius carminis deauillus, neq; exquisitè formans, & illigatus; in modo ridiculo quodam, ab uno, vatis, & altero prouo, eiandi modo, pastores eloquentur.

Quod orationem attinet, stetib; sunt similitudines, & comparationes, sed peccata sunt in suis rebus. Estque ratione utrancū & similitudinis quadam conglabatione, & gradatione. Ita Ecl. 5. Vitis ut arboribus decori est, ut vitis uero gregibus tauris, segetes ut pinguis arvis, eloquos tu decus omnium.

Est jucunditas cuiusdem repetitio; praesertim in nomiibus. Ut Ecl. 1.

Ecl. 5. Tigris hinc aberauit, ipsa te, Tigris pinus, qui ab omni ipsa fonte, ipsa haec arbusta, vocabatur. Ecl. 9. Cantantes liceat usque (minus, via, aderit) eam nigra.

Cantantes ut canamus, ego hanc sase jucunditas. Ecl. 7. Compulerantque greges Corydon, & Thyrsis in unum, Thyrsis oves, Corydon dispensans latice capellatas, & magna in ambo basia vestibus, quibus alterius pastores colloquuntur, jucunditas: est nec in vestis intercalabis, qui post aliquot alios idem se pro necessitate, ut apud Virgo.

Ecl. 8. Insipe Mapalias mecum, mea, tibi, personae.

Figure quoque demores ouler patentes, ut Interrogatio, Exclamatio, Dubitatio, Communicatio, Apophysis; Hyperboleaque, animi quo exigerentur: ut Ecl. 1.

Anstellex ergo pascuerunt in agnore cervi;

Et steta desinent nudes in littore pisces &c. &c.

Aduibentur etiam Afferius, milissimi licet, & dolosissimi, in quibus id nimis quandoque rebus sentes tribuitur, ut Ecl. 5. Non Cogli, testes, & flamina. Et Ecl. 6. Tener muscione range. Amoratuunt denique, cultum, & graviam, si fassum reliques, bucolico scias, carmini convenio.

Jurat autem lectoras Virgilij Elogias hic expondere.

Prima Augusto gratias agit, quoniam ademptum Poetarum agrum restituui fecerat: Cre nonensium enim, & Mantuanorum agri militibus concessi fuerat. Est igitur argumentum belogia laus Augusti: personæ pastorales, Tityrus, qui Virgilium, Iazum beneficio, & Melibæus, qui Mantuanos calamitosos referunt. Melibæus ordinat calamitatem suam deplorando; Tityrus sequitur beneficium commemorans.

Elogia. 4. Afsinij Polliois canit Genethliacon Poeta: quod tractat à spe infantis, cui statim auream Sibyllinam pollicetur: tum per quatuor statim partes autem illam expedit: Puer flores, & lac; Adolescenti segetes, uvas, melia; Viros, hostibus vritis, rerum copiam; Seoi honores, atque imperium promittit.

Ecl. 5. Julij Calatin sub persona Daphnidis, quod est probabilis, mortem dederit, colloquenibus Mopso, & Menales. Mopso communem luctum exposuit, tum Daphnidis cumulum facit: Menales, Mopso laudato, solat se honoribus Daphnidis, quam ister Deos collocat.

Ecl. 6. Silenus, hoc est, Syro Epicureus, & Chromis, & Moabulum, seu Virgilium. Varumque Syronis discipulos, primam rerum originem docet, ex doctrina Epicuri.

Ecl. 7. Melibæus pastor narrat contentionem amorem Thyridis, & Corydonis: seu Virgilius duorum Poetarum certamen exposuit, se coram habitum, leque judece, & Daphnaides, seu communis alio amico, qui victorem Corydonem declarat.

CAPUT III.

De Elegia.

ARTICVLVS I.

Elegia notio, & materia.

Elegia est Carmen, quod Hexametro, & Pentametro recto alteris quamque rem tractat. Quamq; inquam; nam Elegia cum dederint initio materiam res mortales, & flebiles

les, deinde vero in omni genere argumenti, tragicis, civiliis, levis, blandi, agrestis, jocosi diversissimæ sunt Elegiz, vel quassio uno Ovidio reperias, qui & Fastos scripsit, & Heroldum Epistolas, ac Iouas etiam e Ponte latoe varias, & Tristium libros; Satyram quoque la Ibla traxit.

ARTICVLVS II.

Elegia partes.

Tres dici possunt Elegia partes, Exordium, Amplificatio argumenti, Clausula.

Exordium

Non idem est in omni Elegiarum genere. Cum materia sumitor gravis, & Epopoeja affinis, pro exordio Propositio est aperta quædam argumentum totius: eoi subiecti quoque solet invocatio. Ita Ovidius (quem in hoc poeteate facile principem rebere) Fastorum Libros exordit.

Tempora cum causis Latinum digesta per annum,

Lapsaque sub terras, ortaque signa canam.

Excipe pacato, Cesar Germanice, rulta

Hec opus, O' timida dirige naris iter,

In alijs argumentis, ubi nec tanta gravitas inest, neque affectus violentia, exordij item vicem gerit. Proposito, quæ tamquam latentes indicet Poetæ consilium. Ita Ovid. 2. Trist. Calatoni rogaturus, ut sibi aliquando parceret. Apostropha ad libros saos exorditur:

Quid mihi robisenm est infelix cura, libelli,

Iogenio peri, qui miser ipse meo

Cum materia est affectus aliquis, tum vel à re ipsa exordium sumitur, ut lope Ovidius, v. g. Trist. 1. Cum subit illius. Et Trist. 5. Eleg. 10. Vt sumosin Ponto. Vel ex abrupto statim in affectum etiupi: idque aut simpliciter, ut Trist. 1. El. 10. Hic status, hec serum: aut figurâ aliquâ. Ita Apostropha ad Deos. Trist. 1. Dij maris, O celis; ad ipsam elegiam eodem 1. Parye. (nec invideo:) ad

amicum sepe in de Ponto. Per Iocerrogationem Trist. 5. El. 1. Equisit utid Posto. Def. Exclamationes Trist. 3. El. 2. Briga erat in satris. Per Optationem Trist. 1. cod. El. 8. Non ego Triplacem. Per Seanteatram Trist. 4. Els. 6. Tempore tua uolvi. Etiam in alijs libris non minus i. mebus, ut: non possem, non possum. **Amplificationes**

Hæc irem varia est pro varijs Poetæ propositis finibus. Aut enim narrat, ut Trist. 1. El. 3., tunc verò, continua sit licet narratio, non nuda est, sed fictis, quandoque dialogismis immista, modicisque argumentis, affectibus, que, comparationibus, & exemplis distinctis: cum exiatis brevi adjunctorum descriptione, brevibulque sententias locupletata.

Aut aliquid suaderet, tuncque affectus, & rationes intentus, Inductioesque adhibet plures seu similitudinem, seu exemplorum; nec figuræ prætermittunt, ut Communicationem, Concessionem, Apostropham.

Aut delectare maximè nictur, & acuminibus, splendideisque dictis indulget, ac ne tuum quidem respiciat inductiones, fabellas, allusiones, tropos, figuræque suis fore.

Aut denique affectum tractat aliquem, seu doleat, hinc gaudeat, speret, aut cupiat, timeat, aut irascatur: stylum certe uitetur dicitato, & vehementi, qui graviores figuræ, Apostrophas, Exclamationes, patheticas Interjectiones, Protopopojas, Amplificationes, & verborum complectorat.

Quodbi ad aliam quoque rem pertinet Elegia, quod Eucharistica sit, aut Gratulatoria. Soctione canat, aut Epicinium, aut aliquid hujusmodi, et illa eadem arte sumenda est amplificatio, quæ tamen ex Elegiz charactere, styloque petractetur. Exempla sunt in Ovidio, ex quo deinde amplificationis Elegiacæ characterem observabis: quippe circa ab iogenio Poetæ tota magis, quam ex ipsis penderet, difficilis place facta est, verificatoreisque adeo Elegorū multos, ratus Poetas patitur esse.

Classata.

Exitas quidam est, quo ita abrumpitur estimus Ele-
giacum, ut desissit ultra videatur. Sit itaque per hoc
factum, quod amplificatio ipsa subsumat: vel etiam formula
quadam à sermone discedendi: vel Epiphonemate aliquo
dictore graviore, depreciatione, oratione, laudatione: ut
totè in Ovidio depependens.

ARTICVLVS III.

Amplificationis Elegica ratio ex Ovidio.

Narrationes sic texit, ut eas quasi abrumpat iden-
titem affectu, descriptione brevi adjunctorum,
comparationibus, exemplis, & Prolopopijs.

Affectus palsim invenias. Descriptiones habet
Trist. 1. Elc. 3. Jam propè lux aderat. Quocumque adspice-
ret. Jamque more spatiū. Comparationes ibi; Non aliter
supvis. Sicut exemplis. Prolopopij ibidem: Hanc ego su-
spiciens. Quid faciem? blando. Tam vero compax.

2. Dum quid laudet, frequentes adhibet inductiones,
cum comparationem, cum exemplorum: Enumerationes,
aut adjunctorum, aut partium, aut caularum, aut effectorum:
ponunt quam affirmando dubitat, ac se corrigit: nar-
ratio ibusque argumenta contexit, ac millet. Ita Trist. 1.
El. 1. ut timeret leste iuste probet, similia inducit: Esse quidem
memini mitissima. Eleg. 2. enumeratione comprobac di-
ctum: Sepe premente Deo fort Deus alter opem. Multibet in
Troyam. Et 3. de Pon. El. 1. Si mea mors redimenda. Adjunc-
ta mortis in exilio sua eaumerat Trist. 3. El. 3. Tam procul
ignotis. Passes enomerando luctum describit Trist. 1. El.
1. Nec te purpureo. Cauas, ne bene scribat, recenset ibid: Carmina proveniente. Effecta officij commemorando arguit
amicum. Tr. 1. El. 8. Tantame te fallax. Doubitat Trist. 1.
El. 3. Quid sacerem? Et El. 2. Failor an incipit?

3. Similitudines ita adhibet, ut vel, simpliciter uiam
proponat. Ut Trist. 1. El. 2.

Nec levius laterum tabule feriuntur ab unda,
Quam grave talista mania pulsat onus.

T. 1.

Institutione 11.

Trist. 3. El. 2. Nil nisi stire lobet, nec nostro parcer imber
Lumine, quam verna de nive manat aquae
Vel geminet in disticho, ut 1. de Pon. El. 1. et
Estus ut occulte nivitata teredine hiruz
Equoreos scopulos us carat unda salis
Vel plutes coaglobet, ut ibi ac sepe. Vel in Allegoriam
traducat, aut brevem, ut 1. de Pon. El. 2. T. 1. et 2. El. 2.
Cum subit Augusti quiescentias, credo,
Mollia manus fragi littera posse dari: hoc est; redi-
tum ab exilio
Vel longiorum, ut Lib. eod. El. 3. initio: Sic ego mente ja-
dens, &c.

4. Prolopopij uitius sepe, ut jam notavimus. & exem-
pla obculimus. Est item, quod legitur Trist. 3. El. 1. que
dum Prolopopia sit ipsa tota, tum vers. 28. aliud inducit:
Parvus, & dicens.

5. Breves usus patet identidem Apostrophas: breves item
Parotheses, ut tute observes.

6. Exaggerationes in affectibus inculcat. Ut Trist. 1.
El. 8. In capite alta sum. Et 4. de Pon. El. 2. Num prius um-
broja,

7. Antitheses quare et solent. Parvata est Trist. 4. El. 5.
Pro date Nervis. Et Eleg. 4. Donec eris felix.

8. Profere solet sententias, ut 1. de Pon. El. 3. Turpe
quidam dicitur: ac sepe alibi.

9. Ad digressionem aliquando brevem transcurrit, ut
Trist. 3. El. 4. ab illo disticho Nasoni quis sit ad aliud vos
quoque peccatoribus.

10. Desique in Ovidiano stylo uniuersam at inodveras,
ut dicendi genus haber perpetuo quasi subtiliter: modis
figuratis, modis simpliciter: incisus, ut per membra di-
cit: nunc ipse, nunc alijs induxit loquuntur: jam leui, jam
violeto affectu: alijs, & alia figuraz: affectus rationibus
temperando: quadam dicendi libertate, & fororez ut est
Beatus monnia, conspirent littere, subtil ad uomum consurgit.
11. Præterea formulæ affirmandi, dubitandi, probandandi
al. 1. insulans oculis lib. 1. du-

4. In Hexametro quærendus est numerus; nihil rursum, neque elibonibus impeditus, sed omnino facilis, ac lenè suos, incisus tamen distictus, & morsa quadam plaus; ac tardè incedens. Vide præterea de Pentameris verso last. 1. Cap. 7.

Vilum est hic, quod in Eclogis, aliquot è Tristibus Elegiis pars atem notare, argumentaque propoundere, quo exemplo tyronibus comodius esse possit.

Prima igitur libri primi materiam, atemq; è Proxmo sumit. Pro exordio est, quod incultus est liber, excusatio à luctu. Deinde librum edì à te docet Poeta: *Vade, Liber*; cœsuram aliorum, aliorum laudem subiturum se dicit; excusat, quidem male sit scriptus, ac laudi reouniat; tum causam, cur non Cœsti dedicerit, timorem assert, & reverentiam; supplicem tamen illum exhibet; postea scriptibile alios se libros, docet; concluditque.

Secunda Propempricu[m] est, quo naviganti sibi bonam viam apparetur, Itaque Deos matris rogar, placatum ut sibi mare donent; quo se musere baud indigant mulieris probat; & occasione capta tempestates, velut eam subiisse, describit; uxorique valedicit.

Tertia profectio[n]is sua in exilium historiam continet, sed, ut Elegiz ratio postular, mirifice amplificatur.

Quarta velut epistola est ad amicum Eucharistica pro fidei in se recente beneficio; illud igitur primo commemorat; tunc ejus memoriam spondet; deinde ipsum exaggerat, quod amicitiam probet tristis fortuna. Altera parte Petitoria est, petit enim ab amico, sibi ut faveat, veniamque à Casate obtineat; id agit calamitatem luam exaggerando: Scire meos quis, & se Vlisse infeliciorem ostendendo: Pro duce Neritio.

Hæc satis lunctu, ut Elegos qui amerit, à quo discat, habeat.

16 Poeticæ Institutionum
ductiones efficiendi, effectus exprimendi, multas certas que habent distributiones, iocerit, enumerations, repetitions, breves sententias, acutæ dictæ, subtiliterque inventa; historias, fabulas, illusiones, antiquarissime significaciones. (Quæ, ut obiter monessem, è Sacris Litteris Historijsque Christijetus Elegiographus derivata probet, ac solet. Tractatione, hanc attulimus in last. Aberroribus perei.) Exordio demum sententiam, scicq; inguenit, sive res modis, effectusque variis, poësiam parabbus, variis quoque effectibus, & probationibus tractabis, de musi animo ergo sit potius in 13. ora, dicitur, maximeq; loco

ARTICVLVS IV.

De Elegie stylorum et eloquiorum
Op. VI. in Elegiis Syntagma, admodum obseruandum
in primis habeendas. Restat, ut de dictione ipsius eti
oblique videamus.
multo Diuidinem, atque Elegia, candidam, modestam, reticentem, perspicuum, referunt affectibus, facilemque, & maxime suauem; ut seruari endebitis in ratione inserviatis.
Qui luxuriant faciunt, &c. Reperiuntur; sive, vox sua geminata uno in verbo: ut
Et Elegiis nobis preferuntur nostra voces esse frademo. A.
Quo fugiis, obstat, lybris hymnis, nulli gratia proferat.
Itemque Me mortis me, repente, less isti, hyems, &c.
Sic verba eadem carmen prius resonaverat, & plenum soniorib; ut, & mox et obsequiis, in aquila regis, &c.
in bui flumen, & suæ toties maximæ, & totæ mortis. 17. & ali. T
Vota mori, sua sunt.
Sunt, verbis conciliatur, Recensu[m]t, à quibus incepit
Hexameter, ut deo ònterq; reddetur, q; iboq; in
ib; Hæc pone nos, ut regia nostra, pacembit, in cœloq;
mei, & sequitur, & venit, Ut, venientium, q; sicut, rauis,
reducunt. Tropi, les, rivotis, ut, Metaphora, & seductio,
Metonymia, & metadit, iboq; rauis, robur, & q; mors
et, & q; mors, difficitis, & quærendas, gratia est, nomen, una in
adiu, nulla juxta, q; loquitur, & q; dicitur, q; dicitur, q; dicitur
sicutum difficio concludatur.

CAPUT IV.

De Georgicis.

Georgica Poësia sua, quæ de agricultura, rebus yd^m Guilibus præceptiones traduntur; ejus siquidem materia est antiqua de exsolenti terra ad ulis quoque, de Apium, aut Bombycam cura, de re Navicæ, Bellicæ, Venatoria, Piscatoria, de erudienda deorum in re aliqua juventute p̄cipi potest.

Si spectamus Virgilium, quatuor hinc poesi tribuantur partes, Propositio, Invocatio, Narratio, & Clasula.

Propositio breviter, & clare rem exponat, de qua ratione operi agendum erit. Virgilini statim initio Georgicorum totam rerum series aperit, quam libris quatuor distributam daret, in quoru^m primo de Aratione, secundo de Plantatione, tertio de Passione, cultuque pecorum, quarto de Apibus, & Mellitione saturus erat.

Siqua est persona, ad quam ea precepta dirigantur poterit post propositiorem converti ad illam oratio, ejusque laudes breviter percensentur.

Invocatio apud Veteres Numinis ejus auxilium imploebat, quod rei praesertim, de qua agere instituebantur. Sic Virgilius Bacchum, Ceresem, & Deos, Deaque omnes, quas agris, arboribus, bobus, pecori, atque apibus praesse existimabat, invocavit. Christiani vero hujusmodi invocationem exercitamus, & Denique verum, aut Virginem, vel aliquem ex Superis imploramus.

Narratio potissima est hujus poësios pars: in ea precepta omota, quæ scita digna existimamus, clare, & accuratè reponaenda: quod ut circa legem r̄sum fiat, comparat ubi oportet Poëta non vulgarem rei tractandæ ostentiam, qua siu *instructio* sit, maxum operi ne domovest. In hac narratione permititur digressio aliquia ad rem aliam, dum ea incongrua omnia non sit materie, quam tractamus. Sic Virg. lib. 4. ad Aristai, Eunices, & Orphai fabulas digreditur.

Clas-

Institutione II.

59

Clasula Poëta arbitrio remittitur;

Stylus Georgicorum temperatus sit instar narratricis, seleque maximè legiorum institutioni, parum oblectationis, accommodet.

CAPUT V.

De Satyra.

Satyræ est Poëma jocorum, ac salsum, ad reprehendendos corruptos hominam mores institutum, ut ab iis homines absterrantur. Ex quo Satyræ materialis colligēt esse turpitudinem quamvis rīo digam, vel odio, quæ mores hominum iustificat; per eam namque solemus exigitare Superbos, Ingratos, Ebrios, Edaces, Inertes, Avares, Libidinosos, Prōdigos, Ambitiosos, Gariulos, &c. Partes certas nullas habet hoc poëma: est enim scribendi modus sive legi instar jocularis sermonis familiaris; quidquid vero præcipi de eo potest, jam addo.

1. *Apertum exordium, & propositiorem quamquam habet; frequenter ex abrupto per interrogationem, reprehensionem, exclamacionem, narrationem, vel simili; aliquando vero per iustificationem ab adjacenti rectum peritum exordietur.*

2. *Satyræ fieri aut dialogo, aut Poëta solū loquētis potest.*

3. Quidquid reprehendit, non tam rationibus, quam jocis, salibus, similitudinibus, fabellis, historiolis, sed exemplis præsentem refellat.

4. Faccijs, jocis, sauitatibus abundet, quibus objiciuntur allinende, medicorum instar, ut xviore anima excipiantur. Cave tamen, ne facitrum nimis humilis, aut copia scorribilitatem lapiat, aut ne quid oblixum in rotam cœpit irrepat.

5. Fictionibus poetis reducet, inopinatis occurribus colloquij, somnijs, aliisque id genus ornamentis.

6. Cum sit dialogo, fictis viere nominibus, aut si natus, utere nomine aliquo, illorum hominum, qui eo vicio laborarunt, quod reprehendis; sic poterit posse Euclio pre-

Ava